

Verslag excursie Mariapeel, 6 en 7 mei 1972

Voor het vierde jaar in successie bezocht onze VWG de Mariapeel. Evenals in vorige jaren kon men uit het enthousiasme van de deelnemers concluderen, dat deze excursie beslist nog niet afgezaagd begint te worden.

Een beschrijving van het gebied behoeft ik voor de meeste lezers niet te geven, daar L.S. Buurma in de afgelopen jaren bijzonder gedetailleerde verslagen heeft geschreven omtrent het ontstaan en het uiterlijk van de Mariapeel. Men kan ze herlezen in de volgende Mededelingenbladen:
7e jaargang no.2, blz. 17-23
8e jaargang no.4, blz. 5
9e jaargang no.2, blz. 3 t/m 7.

Ik zal dan ook slechts volstaan met enige opmerkingen omtrent de vogelstand in 1972 in vergelijking tot die in 1971.

Bij sommige soorten was een duidelijke achteruitgang te merken: De roerdomp heeft zich dit jaar betrekkelijk weinig laten horen, terwijl ook de eendensoorten een algehele achteruitgang vertoonden. De roofvogels waren eveneens niet talrijk vertegenwoordigd, hetgeen U kunt opmaken uit de bijgevoegde soortenlijst. De oeverzwaluw was niet aanwezig in zijn vroegere kolonie bij Kamp I. Dit is niet zo verwonderlijk, gezien het feit dat bij onze aankomst in Kamp I het achterveld, dat uitkeek op de kolonie, vol stond met enkele tientallen auto's, zodat het geheel meer leek op een parkeerplaats langs een autoweg dan op een vredig achterveldje van een boerderij in de Peel.

De enige groep vogels, die ogenschijnlijk weinig last heeft van de recreatiedruk, waren de zangvogels. Van een achteruitgang was hier nauwelijks iets te merken, al was het geheel ontbreken van de grauwe klauwier toch wel een merkwaardig feit !

In het rapport van L.S. Buurma over 1971 werd al genoeg aandacht besteed aan het feit, dat het gebied steeds meer ontsloten wordt voor het publiek. Door de grote brandgangen, die er in gegraven zijn, is het publiek in staat zelfs de in vroegere jaren geïsoleerd liggende meertjes te bereiken, waardoor automatisch de broedgelegenheid voor soorten als roerdomp en diverse eendensoorten afneemt. De vrees is dan ook niet ongegrond dat, als het Staatsbosbeheer in de komende jaren eenzelfde beleid blijft voeren, soorten als dodaars, roerdomp, zomertaling, wintertaling, waterral en zwarte stern verloren zullen gaan als broedvogels van de Mariapeel.

Voorts meenden wij te constateren, dat het gebied in ernstige mate uitdroogt; de oorzaak hiervan is ons niet geheel duidelijk. Deze uitdroging vormt eveneens een directe bedreiging voor bovengenoemde broedvogelsoorten.

Al met al weinig opwekkende berichten omtrent de ons zo wel bekende Mariapeel. Momenteel ziet het er naar uit, dat helaas ook dit gebied ten prooi zal vallen aan de recreatie-druk.

Martin van den Berg
Kinderdijkstraat 8 II
Amsterdam - 1010.
Tf. 719761

z.o.z. voor soortenlijst.

Soortenlijst Mariapeel, 6 en 7 mei 1972

- Dodaars op 6/5 op twee plaatsen horen baltsen, nl. bij Mariaveen en Kamp I.
- Blauwe reiger op beide dagen 1 ex waargenomen, 300 Bunders en Mariaveen.
- Roerdomp op ca. 3 plaatsen horen roepen, Mariaveen en 300 Bunders.
- Wilde eend regelmatig waargenomen in Mariaveen.
- Wintertaling aantal aanmerkelijk achteruit gegaan vergeleken met '70 en '71. Totaalschatting: 50 - 75 paar.
- Zomertaling op 6/5 en 7/5 een tiental exx waargenomen in Mariaveen.
- Krakeend op 6/5 1 ♂ waargenomen in sloot in Mariaveen.
- Pijlstaart 1 ex waargenomen in Mariaveen ?
- Slobeend evenals alle andere eendensoorten achteruitgegaan, totaal-schatting 10 - 20 paar.
- Buizerd op 6/5 en 7/5 1 ex waargenomen boven heideveld Mariapeel.
- Wespendief op 6/5 en 7/5 1 donker ex waargenomen omg. Defensiekanaal.
- Boomvalk tenminste 4 exx in Mariaveen en 1 ex Horsterdriehoek.
- Torenvalk 2 exx waargenomen in Mariaveen.
- Bruine kiekendief op 5/5 is 1 ♀ waargenomen boven Mariaveen.
- Korhoen op 6/5 tweemaal een ♂ opgestoten, op 7/5 's morgens vroeg op de baltsplaats bij het Defensiekanaal 3 ♂ en 2 ♀ waargenomen.
- Patrijs op beide dagen werden waarnemingen van deze soort gedaan op de baltsplaats van de korhoenders, het verbrande gedeelte in de Horsterdriehoek, en de weilanden grenzend a/d Horsterdriehoek.
- Fazant vrij algemeen, vgl. 1969 t/m 1971.
- Waterral op 6/5 1 ex horen roepen omgeving Kamp I.
- Waterhoen algemeen voorkomend in vennetjes en slootjes.
- Meerkoet iets minder talrijk dan vorige soort.
- Scholekster overvliegend of op aangrenzende weilanden waargenomen.
- Kievit algemeen op aangrenzende weilanden, enkele overvliegend en in het gebied zelf.
- Watersnip op 6/5 1 ex in Mariaveen, 2 exx overvliegend Kamp I.
- Wulp wellicht ook dit jaar weer enkele tientallen broedparen; vgl. vorige jaren.
- Regenwulp op 6/5 1 ex overvliegend waargenomen.
- Grutto op 6/5 en 7/5 enkele exx overvliegend.
- Witgatje op 6/5 1 ex gehoord Mariaveen.
- Tureluur op 6/5 en 7/5 1 ex baltsend omgeving Prulvaart.
- Groenppotruiter op 6/5 1 ex overvliegend Mariaveen.
- Zilvermeeuw op 6/5 1 juveniel overvliegend Kamp I.
- Stormmeeuw op 6/5 1 juveniel overvliegend Mariaveen.
- Kokmeeuw talrijk
- Zwarte stern + 10 paar Mariaveen en omgeving Kamp I.
- Holenduif 3 territoria, O^eWijk, Spechtenbos, Zuidrand reservaat.
- Houtduif talrijk.
- Tortelduif vermoedelijk tussen de 5 en 10 territoria.
- Turkse tortel 2 terr. buiten reservaat: Helenaveen, Z.rand reservaat.
- Koekoek algemeen: voorzichtige schatting + 10 terr. .
- Kerkuil 6/5, 21.00 uur, 2 exx uitvliegend uit gebouw Griendsveen.
- Bosuil 6/5, 1 ♂ roepend bij Kamp I.
- Ransuil 7/5, 1 ex waargenomen op nest.
- Nachtzwaluw 7/5, 4.30 uur, 1 ex horen ratelen Kamp I.
- Gierzwaluw 6/5 en 7/5 weinig fourage, minder dan vorig jaar.
- Groene specht op beide dagen 5 à 6 exx waargenomen, vnl. spechtenbos en Z.rand reservaat.
- Zwarte specht op 6/5 1 ex roepend 300 Bunders.
- Grote bonte specht op 7/5 waargenomen in het Spechtenbos ?
- Draaihals op 6/5 en 7/5 1 ex Spechtenbos.
- Kuifleeuwerik op 7/5 1 ex verbrande gedeelte Horsterdriehoek.
- Veldleeuwerik enkele zingende exx waargenomen, vnl. in grensgebieden.

Boerenzwaluw algemeen, veel fourage.
Huiszwaluw enkele exx fouragerend waargenomen.
Ceverzwaluw enkele exx fouragerend waargenomen boven Mariaveen.
Dit jaar geen kolonie bij Kamp I, mogelijk verdwenen door toenemende recreatiedruk.
Boompieper talrijke broedvogel, aantal waarschijnlijk gelijk aan '71.
Graspieper
Witte kwikstaart op beide dagen waargenomen, o.a. Kamp I en boerderijen.
Winterkoning algemeen.
Heggemus algemeen.
Grote lijster 3 terr.: Helenaveen, 300 Bunders, Spechtenbos.
Zanglijster algemeen.
Koperwiek op 7/5 1 ex overkant Defensiekanaal (laat !)
Merel algemeen.
Tapuit 6/5 1 ex Defensie kanaal.
Roodborsttapuit 7/5 1 ex zingend Oostelijke wachttorens.
Paapje 6/5 1 ex omgeving Defensie kanaal.
Gekraagde roodstaart op beide dagen meerdere territoria.
Blauwborst 6/5 op zeker 15 plaatsen horen zingen, wellicht meer.
Roodborst algemeen. Nachtegaal, zie 1971.
Sprinkhaanrietzanger zeker 15 à 20 territoria.
Snor op 6/5 2 terr., beide in de 300 Bunders.
Kleine karekiet 6/5 1 terr. in de 300 Bunders.
Rietzanger 6/5 1 terr. in de 300 Bunders.
Zwartkop algemeen.
Tuinfluit algemeen.
Grasmus algemeen.
Braamsluiper op 5 plaatsen zingend waargenomen.
Fitis algemeen.
Tjiftjaf algemeen waar het terrein zich daarvoor leende.
Fluit op 2 plaatsen zingend waargenomen, nl. Spechtenbos en 2e wijk.
Grauwe vliegenvanger 7/5 1 ex bij Kamp I.
Bonte vliegenvanger 6/5 1 ♂ en 2 ♀ omgeving O^e wijk.
Koolmees algemeen.
Pimpelmees algemeen.
Matkop 4 territoria.
Staatmees op 6/5 exx in het Spechtenbos.
Boomkruiper 1 territorium geconstateerd.
Grauwe gors op 7/5 1 ex horen zingen omgeving Defensie kanaal.
Geelgors algemeen.
Rietgors algemeen, talrijker dan de vorige soort.
Groenling enkele exx, o.a. Spechtenbos.
Putter 1 ex overvliegend, 300 Bunders ?
Kneu . algemeen.
Vink algemeen.
Huismus Kamp I, dorpen en boerderijen.
Ringmus op beide dagen meerdere exx waargenomen aan de W-rand.
Spreeuw algemeen.
Zwarte kraai algemeen.
Kauw algemeen.
Ekster algemeen.
Gaai meerdere exx waargenomen.

Martin van den Berg